Aan alle raadsleden

Leefomgeving, Wonen en Economie
E-mail gemeente@oss.nl
www.oss.nl

Postbus 5
5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de datum van deze brief en ons kenmerk vermelden?

Datum	Ons kenmerk	Behandeld door	Aantal bijlagen
12 juli 2023	Kenmerk 5205511	J. Elbers	1

Onderwerp

Subsidieaanvraag Stichting Maasveren

Welke vraag stellen we de raad?

1. In welke mate heeft gemeente Oss een rol te spelen in het subsidiëren van de diensten van stichting de Maasveren?

2. Zo ja, welk van de door stichting de Maasveren voorgestelde scenario's heeft de voorkeur?
    a. *Het handhaven van de huidige dienstverlening en vaartijden.*
    OF
    b. *Het verminderen van het aantal vaarten met ca. 10 procent*
    OF
    c. *Het uit de vaart nemen van 1 van de 5 veerverbindingen.*

3. Gelet op de doelen van Stichting de Maasveren: In welke mate bent u bereid om naast mobiliteitsmiddelen een eventuele bijdrage vanuit andere gemeentelijke bronnen aan te wenden?

4. Wat adviseert u het college als inzet voor een gesprek met de andere oevergemeenten over de kostenverdeling?

5. In hoeverre is het wenselijk om gebruikers van de veerponten een eerlijke(re) prijs te laten betalen door middel van tariefverhogingen?

Wat is de aanleiding?

Het College heeft een aanvraag ontvangen vanuit Stichting de Maasveren waarin financiële ondersteuning wordt gevraagd. Stichting de Maasveren maakt al sinds 2016 structureel verlies op hun bedrijfsvoering. Na de coronaperiode startte de Stichting onderhandelingen met hun personeel over een nieuwe CAO. Dit leidde tot een werkonderbreking van het personeel van 2 maanden begin 2022. De afgelopen jaren is de Stichting financieel ondersteund door het Rijk (coronasteun), de Provincie Gelderland (Verenfonds) en de 3 oevergemeenten. De Provincie Gelderland heeft besloten dat het Verenfonds na 2023 komt te vervallen. De Provincie Brabant voorziet niet in een structurele subsidie voor veerverbindingen. Gevolg hiervan is dat de financiële ondersteuning grotendeels moet voortkomen vanuit de betrokken gemeenten, naast de inning van tarieven voor de overvaart.

In 2019 heeft de gemeenteraad van Oss ingestemd met een structurele bijdrage van maximaal € 24.000 voor een periode van 4 jaar. In voortzetting van deze structurele bijdrage na 2023 is nog niet voorzien. Een van de voorwaarde van deze subsidietoekenning was dat de stichting hun exploitatie gezonder moest maken. Dit hebben ze gedaan door hun organisatiestructuur aan te passen. Daarnaast hebben ze de arbeidsvoorwaarden aangepast waardoor er kosten bespaard zijn.

Daartegenover staat dat andere kosten flink zijn gestegen. Brandstofprijzen zijn wereldwijd gestegen. Ook voor de Maasveren. Ook onderdelen ten behoeve van onderhoud zijn in prijs gestegen. Hierop kan de stichting niet tot nauwelijks besparen. Ondanks de aanpassing in arbeidsvoorwaarden zullen de salariskosten de komende jaren flink stijgen. De stichting heeft moeite om deze toegenomen kosten door te rekenen naar de klant, omdat zij verwacht dat te hoge tarieven de klant laat afschrikken.

Stichting de Maasveren heeft de afgelopen tijd 3 verschillende scenario’s uitgewerkt (zie bijlagen). Aan de hand van deze scenario’s heeft de stichting de colleges van gemeenten Oss, Maasdriel en West Maas en Waal gevraagd om hun te ondersteunen met een structurele financiële bijdrage. De gemeente Oss zal nu moeten beslissing of en in welke mate ze wil bijdragen aan het ondersteunen van Stichting de Maasveren.

Scenario’s

Stichting de Maasveren heeft 3 verschillende scenario’s uitgewerkt voor hun toekomstige exploitatie. De Stichting geeft hierbij de voorkeur voor scenario 1 aan en heeft daarop haar subsidieaanvraag gebaseerd.

Scenario 1: Vijf veerverbindingen in de vaart houden, vaartijden herstellen
In dit scenario blijven de 5 veerverbindingen in stand zoals we ze kennen en met de vaartijden die vastgesteld zijn in 2022.
De stichting vraagt hierbij een financiële ondersteuning van €230.000 in 2024 oplopend naar €475.00 in 2028.
Scenario 2: Vijf veerverbindingen in de vaart houden, 10% minder vaartijd
De vaartijden zullen voornamelijk beperkt worden buiten de spits, in de weekenden en in de winterperiode. Er is nog geen uitgewerkt plan hiervoor. De stichting vraagt hierbij een financiële ondersteuning van €110.000 in 2024 oplopend naar €275.000 gemiddeld per jaar.
Scenario 3: Een veerverbinding uit de vaart halen.
In dit scenario moet gekeken worden welke verbinding zal komen te vervallen. Ook hier ligt nog geen uitgewerkt plan voor welke verbinding er dan moet worden uitgehaald. In dit scenario is er voor 2024 geen financiële ondersteuning nodig. In de periode van 2025 tot en met 2031 heeft de stichting financiële ondersteuning nodig voor een bedrag van gemiddeld €90.000 per jaar.

Verdeelsleutel tussen verschillende overheden
Nu provincie Gelderland het Veerfonds laat vervallen en provincie Noord-Brabant hiervoor geen voorziening heeft, komt de jaarlijkse bijdrage geheel voor rekening van de drie oevergemeenten. Naast gemeente Oss gaat het om de gemeente West Maas en Waal en Maasdriel. Tussen de gemeenten heeft nog geen overleg plaatsgevonden over een verdeling van de bijdragen. Denkbaar zijn 3 varianten:

1. Gevraagde bijdrage evenredig verdelen over betrokken 3 gemeenten: gemeente Oss neemt dan één derde deel van de bijdrage voor haar rekening (33, 3 procent).
2. Gevraagde bijdrage evenredig verdelen over het aantal veerstoepen. Vijf van de tien veerstoepen ligt in gemeente Oss. De bijdrage bedraagt dan de helft (50 procent).
3. Gevraagde bijdrage is afhankelijk van inwonertal van de gemeente. Aangezien in gemeente Oss beduidend meer inwoners wonen ten opzichte van beide andere gemeenten neemt gemeente Oss in deze variant ca. twee derde van de bijdrage voor haar rekening (67 procent)

Tarieven
Stichting de Maasveren kan haar exploitatietekort verkleinen en de afhankelijkheid van gemeentesubsidies verminderen door de tarieven te verhogen naar marktconforme bedragen. Dit zorgt voor een eerlijkere verdeling van de kosten, waarbij gebruikers van de veerdiensten meer bijdragen aan de werkelijke kosten. Bovendien stimuleert het verhogen van de tarieven duurzaamheid. Door te investeren in verbeteringen en modernisering van de veerdiensten,

streeft Stichting de Maasveren naar een financieel gezonde en zelfvoorzienende toekomst, vergelijkbaar met het openbaar vervoer waar hogere tarieven ook gelden.

Wat zijn de overeenkomsten?

In alle scenario's nemen we onze verantwoordelijkheid.
De gemeente is als wegbeheerder verantwoordelijk voor wegennetwerk. Door subsidie te geven en mee te betalen aan het exploitatietekort van de stichting vervullen we een deel van deze rol. Deze subsidie kan incidenteel of structureel zijn. In 2016 hebben we een eenmalige subsidie van € 25.000 aan de stichting verstrekt. In 2017 hebben we een subsidie aan kunnen vragen bij de provincie voor één noodlijdende pont. Deze is toegewezen en inclusief onze eigen bijdrage van € 18.099 hebben we bedrag van € 24.132 uitgekeerd aan de stichting.
In 2019 hebben we de stichting een structurele bijdrage toegezegd van maximaal €24.000 voor een duur van 4 jaar (t/m 2023).

Alle scenario's vragen om extra geld
Vanaf 2024 is er geen bedrag gereserveerd voor een financiële bijdrage richting de Stichting de Maasveren. In alle 3 de scenario's is extra geld nodig.

Wat zijn de verschillen?

Scenario 1 geeft de beste bereikbaarheid.
Voor de inwoners, ondernemers en recreanten veranderd er niets ten opzichte van de huidige situatie.

Scenario 1 is duurder
De kosten voor de oevergemeenten zijn in dit scenario het hoogst. Gemiddeld €460.000 per jaar ten opzichte van €275.000 p/j (scenario 2) of €90.000 p/j (scenario 3)

Scenario 2 is efficiënter.
De bereikbaarheid in het buitengebied blijft zoveel mogelijk behouden terwijl de kosten voor de gemeenten gedrukt worden.

Scenario 3 is kosteneffectiever.
Afgelopen jaar heeft de stichting vanwege personeelstekort vaker een pont uit de vaart gehaald. Dit wees uit dat de kosten voor de stichting drastisch omlaag gingen. Tegelijkertijd zagen ze geen daling in overzettingen en inkomsten. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de reizigers toch via de Maasveren blijven reizen wanneer er een pont uit de vaart wordt gehaald. Dit levert voor zowel de stichting als voor de gemeenten lagere kosten op.

Scenario 3 kan voor meer verkeersbewegingen zorgen
Wanneer er een pont uit de vaart wordt gehaald zullen sommige reizigers verder moeten reizen. Dit kan extra verkeersbewegingen opleveren.

Wat is het vervolg?
De uitkomsten van het debat in de opiniecommissie willen wij meenemen in de financiële uitwerking in de begroting voor 2024. Met deze opinienota geven we invulling aan de toezegging 23-003 uit de adviescommissie Ruimte op 12 januari 2023 en is deze toezegging afgedaan.

Communicatie
Afgelopen maanden zijn we in gesprek geweest met Stichting de Maasveren en zowel ambtelijk als bestuurlijk met de oevergemeenten. De uitkomsten van het opiniedebat bespreken we met de 2 oevergemeenten. In dat gesprek willen we tot een gezamenlijk besluit komen over het verlenen van een subsidie aan Stichting de Maasveren.
We hebben goed contact met stichting de Maasveren. Wij houden hen op de hoogte van het tijdspad en de keuzes die gemaakt gaan worden.

Samenvatting

Stichting de Maasveren heeft de afgelopen jaren structureel verlies gemaakt op hun exploitatie. Dit verlies is voor een groot deel opgevangen door verschillende overheidsinstanties. Een aantal van deze subsidies komen na 2023 te vervallen. De stichting heeft de 3 oevergemeenten gevraagd om hun de komende jaren financieel te ondersteunen om ervoor te zorgen dat de veerverbindingen ook in de toekomst behouden blijven. Hiervoor hebben ze 3 verschillende scenario's uitgewerkt. De oevergemeenten kunnen bepalen of en in welke mate ze de stichting willen steunen in hun exploitatie.

Bijlages:

1. B&W nota
2. Brief Stichting de Maasveren – subsidieaanvraag
3. Bijlagen brief stichting de Maasveren (scenario analyse 5 verbindingen en vaartijden behouden)
4. Scenario analyse – vaartijden aanpassen
5. Scenario analyse – Pont uit de vaart